

A 3. Balkáni Nyomdaipari Fórum

ÚJ KIHÍVÁSOK ÉS LEHETŐSÉGEK A BALKÁNI RÉGIÓ SZÁMÁRA

Izstambulban október végén Magyarország, Bulgária, Görögország, Románia, Szerbia és Törökország nyomdaipari szövetségeinek, nyomdavállalatainak a vezetői és szakemberei, manroland vevőköri tagok és szakmai újságírók – összesen 80 fő – részvételével rendezték meg a 3. Balkáni Nyomdaipari Fórumot. A PNYME képviseletét dr. Novotny Erzsébet látta el. A téma az európai nyomdaipar fejlődése, a balkáni régiót érintő új kihívások és új lehetőségek felmérése volt.

A házigazda szerepét a Török Nyomdaipar Oktatási Alapítványa (a BASEV), a török MAN Ferros-taal A. S. és a német manroland AG látta el.

A 3. Balkáni Nyomdaipari Fórum létrehozásával a szándék az volt, hogy mérjék fel és foglalják össze a nyomtató- és médiaipar jelenét és jövőjét befolyásoló trendeket, és a Fórumot patronáló manroland segítségével határozzák meg a legfontosabb teendőket.

A TÖRÖK NYOMDAIPAR

A bevezetőben *Alparслан Baloglu*, a BASEV vállalat igazgatósági tanács tagja, a Fórum-rendezvény moderátorára üdvözölte a balkáni államok jelenlévő képviselőit. A Fórumot *Aysan Sakar*, a BASAV elnöke nyitotta meg, és méltatta a rendezvény jelentőségét, amely a balkáni régió szakemberei számára a kölcsönös kapcsolatteremtést és a szervezett információcsere lehetőségét hivatott biztosítani.

Az előadó a török gazdaság és nyomdaipar helyzetéről a 2007. évi adatok alapján értékes információkat közölt. Az ország lakosainak a száma 70,6 millió fő. Ebből 70,5% a városokban él. Izstambul a legnagyobb település, ott 15 millióan élnek. Ankarában 4,5 millió, Izmirben pedig 3 millió a lakosok száma.

A nemzeti GDP 658 milliárd USA-dollár volt (ennek alapján Törökország az OECD államok között a 26. helyet foglalja el). Az export 115,3 milliárd, ennek 52%-át az EU-államokban érté-

kesítik. Az import 162,1 milliárd USA-dollár, ennek 40%-a származik az EU-ból.

A török nyomdaipart 9000 vállalat alkotja. A kisebb cégek száma 7000, ahol 90 000 a foglalkoztatottak összlétszáma és üzemenként átlagosan 10 fő alatti a dolgozók létszáma.

Az éves árbevétel hárommilliárd USA-dollár körül van. Az árbevétel termékcsoportonkénti megoszlása a következő: periodikák 20%, a kereskedelmi nyomtatvány 30%, könyvgyártás 15%, a karton csomagolóanyag 20% és 15% a kitzúók piaci részesedése.

Az egy főre eső évi papírfogyasztás 45 kg. A nyomtatászektor exportja 2007-ben 75 milliárd USA-dollár volt. Évente két-három nyomda nyeri el a *Sappi-díjat*. 2008-ban egy A4-es formátumot nyomó ofszetüzem érdemelte ki a *Katalógus Gyártó Nyomdák Sappi* világdíját.

NYOMDAIPARI KILÁTÁSOK 2020-IG Az európai és a balkáni nyomdaipari helyzet áttekintése

Thomas Hauser, a manroland AG marketing és kommunikációs testület elnökhelyettese előadását a nyomdaipar üzleti fejlődési folyamatainak az elemzésével kezdte, és kijelentette: „A nyomdaipari üzleti/kereskedelmi tevékenység helyzete az elmúlt hónapban ismertté vált globális pénzügyi krízis miatt egyáltalán nem ad okot a lelkesedésre. Ennek ellenére úgy gondoljuk, hogy ez egyben arra is lehetőséget teremt, hogy meghatározzuk az új helyzetünket a világpiacon. A manroland szempontjából a dolog úgy néz ki, hogy a mi helyzetünk a balkáni piacokon egészen jó, mivel növekedésben lévő területről és fejlődő piacról van szó.”

Thomas Hauser úr beszélt a drupa 2008 szakkiállításról is. A 400 000 látogató és a 19 csarnokban megjelent 1971 kiállító ténye lelkesítő, nemcsak a manroland, hanem a többi kiállító számára is, mivel ez volt az eddigi „legjobb drupa”. A kiállításon megjelent sok új termék világvizonylatban a médiaipar egyre fokozódó fontosságát bizonyította.

Hauser úr hangsúlyozta az értéknövelt nyomtatványgyártás fontosságát, előnyeit a felhasználó számára és a gyártás hatékonyságának a növekedését. A manroland által kifejlesztett új technológiák és megoldások a nyomdaipar fokozódó igényeinek a kielégítését szolgálják. Rengeteg az olyan lehetőség, ami megkönnyíti

a manroland számára a termékei értékének a növelését, például az alapanyagok, a bevonatok megválasztásával, az UV-rétegfelvitel, a hidegfóliás bevonatok és új formátumok alkalmazásával, a nyomógépen belüli postpress műveletek elvégzésével (*In-line Finishing*), a megszemélyesítés stb. lehetőségével. A manroland fejlesztéseinek köszönhetően a kereskedelmi nyomtatás terén a nyomógépsebesség mintegy 51%-kal, a tekercsszélesség pedig 72%-kal vált megnövelhetővé. 1995-höz viszonyítva ez 142%-os teljesítménynövekedést jelentett.

Ami pedig az újságnymtatást illeti, az automatikus lemezcsere eljárás (*Automatic Plate Loading*, röviden *APL*) a 192 lemez cseréjének az időszükségletét 92%-kal csökkenti!

Hauser úr arra is rámutatott, hogy a vadonatúj, független *manroland express*-szekkel a cél az, hogy a manroland továbbra is egy megbízható, meghatározó és a nyomdaiparnak lendületet biztosító vállalat legyen! Más fogalmazásban ez azt jelenti, hogy a nyomdaiparnak kifogástalan kereskedelmi partnere legyünk.

A termékek márkaszerűsége nemcsak a manroland, hanem más gyártók számára is rendkívül fontos szempont.

A *Balkáni Nyomtatási Fórum* fontos célkitűzései közé tartozik, hogy a jelenlévők ötleteket cseréljenek, beszéljenek az iparban bekövetkezett innovációkról és ezek révén is támogassák, informálják egymást. Abszolút fontosságú a hálózatos kapcsolat, a kreatív szakemberek ilyen alapú intenzív párbeszéde, az előnyök kihasználása és a nyomdászlobbi erősítése.

Az európai és kelet-európai nyomdaiparokról folytatott diskuszióval kapcsolatban Thomas Hauser úr előadásában úgy összegezte a helyzetet, hogy a manroland a minőségjavítással, a növekvő profitteremtés lehetőségével és a cégek versenyképességének a fokozásával támogatja a régió országainak a nyomdaiparait.

TÖRÖKORSZÁG ÉS A KARTONSAN VÁLLALAT PIACAI

Kemal Özkirim úr, a Kartonsan vállalat marketingmenedzsere bemutatta cégét, és tájékoztatót adott a török kartonpiacról.

Ami a török kartongyártó ipart illeti, Európában az ipari növekedés terén Törökország vezet: 2007-ben Európában a növekedés átlagos mértéke 4% volt. Csak ketten: Törökország (9%

körüli növekedéssel), Németország pedig 11%-kal vezetett a többiek előtt.

2000 és 2007 között a törökországi kartongyártás 130 000 tonnával nőtt. (Ezzel Németország mögött a második helyezést érte el.) Özki-
rim úr arra is rámutatott, hogy Európában a török kartonipar érte el az évi legnagyobb átlagos növekedést. Ezzel az európai átlag fölé került.

Amint az alábbi adatokból egyértelműen kiderül, Törökországban az egy főre jutó papír- és kartonfogyasztás értéke a világtátlag fölötti.

Az isztambuli központú Kartonsan papírgyár 100 kilométerre Isztambultól keletre található. Alapterülete 440 000 m², ebből az épülettel borított terület 92 000 m².

A százszázalékosan magántulajdonban lévő gyárat 1967-ben alapították. A gyártás 1970-ben egyetlen gépsorral indult. Évi gyártókapacitása csupán 6500 tonna volt. 2007-re a két gyártósor összkapacitása már évi 155 000 tonna lett. A tervek szerint a 2010. évi kapacitás további 25 000 tonna lesz.

A Kartonsan vállalat háromféle típusú kartont gyárt, és össztermelésének több mint 30%-át 15 országba exportálja.

AZ EURÓPAI NYOMDAIPAR VERSENYKÉPESSÉGE

A jelen helyzet és az EU-szintű távlati akciótervek

Az Intergraf főtítkára, *Beatrice Klose*, előadásában bemutatta az Európai Unió nyomdaiparának általa összeállított profilját. Ez az az ipari szektor, amely döntően kis- és középvállalatokból áll. Többségük a hazai piac igényeinek a kielégítésére összpontosít, léte hirdetésfüggő, és strukturális kapacitásfelesleg jellemzi. Befektetéseit főként az olyan anyagmentes tényezőkre koncentráció indítékai vezérlik, mint a kutatás-fejlesztés eredményei, a humán erőforrás-beruházás stb.

Az európai nyomdaipart új szereplők – a *bróker*ek – tevékenysége befolyásolja. Ebben egy új geográfiai befolyásoló tényező is szerepet játszik: Ázsia és mindenekelőtt Kína!

Intergraf-tanulmányok szerint, az európai alkalmazottak száma továbbra is lassan csökkenő tendenciát mutat, főként költségmegtakarítási szándékok által vezérelve. A 2007-ben bekövetkezett bankcsődöknek erre nem volt szignifikáns hatása, sok céget befolyásolt a konszolidáció. 2008-ban a helyzet megváltozott.

Egyes államokban 2008 első negyedében a bevétel már átlagosan 6–10%-kal csökkent. *Ms. Klose* az európai nyomdaipar adatainak elemzése során arra a következtetésre jutott, hogy az ipar *erősségét* az általa birtokolt modern és hatékony termelőeszközöknek, az általuk előállított minőségi és változatos összetételű, a környezetre is tekintettel lévő termékeknek köszönheti.

A *gyengeség* főbb okai: a túlzottan kis cégméretek, a kihasználatlan többletkapacitás, a nagyon mérsékelt nemzetközi tapasztalat és a gyenge tárgyalási pozíció. A kilábaláshoz számos jó eszköz áll rendelkezésre: a fokozottabb differenciálás, erőteljesebb szervizorientálódás és a multimédiás megoldások alkalmazásában rejlő lehetőségek kihasználása. Létezik néhány olyan fenyegetés is, amely lényegileg idegen ország jelenlétéből következhet be, a tevékenység áthelyezése, az intenzív árháború és a helytelen hozzáállás a kutatás-fejlesztéshez. Ugyancsak az Intergraf szerint, a nemzeti és uniós mozgásterű vállalatoknak javítaniuk kellene a menedzsment színvonalán, a termelési költségeken, hogy új fejlődési lehetőségeket, a jövőt biztosító humán erőforrás beruházásokat végezve, egy *egészség-, biztonság- és környezetközpontú nyomdaipar* létrehozása érdekében, alkalmazni a legjobban bevált megoldásokat, megváltoztatva ezzel a nyomdaiparról kialakított képet.

Beatrice Klose beszélt a *PrintSells* elnevezésű kampányról, néhány jövőbiztosító Intergraf-kezdemenyezésről, a nyomdászok közötti együttműködésről és végül a *Carbon Footprint* elnevezésű definíció új keletű alkalmazásáról, amely az emberi, az egyes ipari tevékenységek által okozott természetkárosítás *menyiségi jellemzésére* született: az egyes ipari műveletekhez, termelő, közlekedő, fogyasztó személyekhez, tevékenységekhez számszerűen hozzárendelhető fajlagos szén-dioxid-/szén-monoxid-mennyiség kifejezésére. (Szó szerinti fordítása: *szénlábnyom*.)

Papíralapú csomagolóanyag tervek

Orhan Irmak ipari formatervező a beszédében számos érdekes csomagolóanyag formatervet mutatott be, köztük néhány olyat is, ami ma még egyenesen *futurisztikusnak* nevezhető. Kreatív ötleteivel számos díjat nyert, például 2007-ben a *Reddot* elnevezésű formatervversenyen és 2008-ban a *Design Turkey* (török terv) díjat.

ÚJ TRENDK A KARTON-CSOMAGOLÓ- ANYAG GYÁRTÓ IPARBAN

A KASAD & ECMA cég képviselőjében jelenlévő *Süleyman Ertem* a kartonalapú csomagolóanyag ipari trendekkel foglalkozó előadásában az utóbbi hét év termelési és értékesítési adataival foglalkozott.

Ismertette, hogy a KASAD, az 1991-ben alapított *Török Karton Csomagolóanyag Gyártó Egyesület* 45 tagú, az Európai Kartongyártók Egyesületének (ECMA) pedig – melyet 1960-ban alapítottak – Európa szinte valamennyi országában összesen 500 tagja van.

Ertem úr felhívta a figyelmet, hogy a kartontermelés várhatóan már 2008-ban csökkenni fog. Ennek oka az adózott jövedelem és a fogyasztói igény csökkenése, a gazdasági hatások – köztük a gyorsfagyasztású termékek, általában az élelmiszerárak jelentős emelkedése. Szerinte éppen ideje ezekre reagálni és objektívnek maradni. Szükség van a fogyasztási adó növelésére, a hatékonyság növelésére és az adók csökkentésére.

A BALKÁNI FÓRUM JÖVŐT MEGALAPOZÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSI AKCIÓTERVEI

Rossitza Velkova, a balkáni nyomtatási fórum koordinátora, bemutatta a Balkáni Print-Fórum új emblémáját. Rövid tájékoztatást adott minden egyes európai/balkáni tagszervezetről és az országukon belüli tevékenységükről. Várolta a *Balkan Print Forum* tagjai közötti várható együttműködés módjait: Fórum-hírlevél ki-

adását, találkozók szervezését, kapcsolatok létrehozását a munkában részt vevő országok (Németország is!) különféle szakmai oktatási intézményei, műszaki főiskolái, egyetemei között, a szakmai és az alkalmazott tudományi területeken, elősegítve ezáltal az Európai Unió oktatási programjaiban való részvételt is.

A Fórum végén a *Balkan Print Federation* a munkájában részt vevők számára átnyújtott egy, a részvételt tanúsító oklevelet.

MANROLAND VEVŐKÖR TAGJAI ISZTAMBULBAN

Október 24-én a külföldi vendégek számára biztosították a lehetőséget, hogy meglátogathassák az isztambuli *Dogan Printing Centert*.

Hamil Alniaçik, a létesítmény vezérigazgatója üdvözölte a vendég kollégákat, majd bemutatta a legnagyobb törökországi újságnyomó üzemet, ahol a *Hürriyet* című lapon kívül még nyolc másik újságot is előállítanak. A termékeket a 2000-ben és 2001-ben telepített, párhuzamosan működő két *Colorman* típusú manroland gyártmányú nyomógépen gyártják, 365 napon át, megállás nélkül, napi 2,5 milliós példányszámban. A napi papírfogyasztás 400 tonna!

Nagy tetszést váltottak ki a látogatók körében a Gül Matbaacilik nyomdában működő *Roland 900* típusú ötszínnyomó + in-line lakkozógépek, amelyekkel az élelmiszer-csomagoló anyagokat állítják elő.

(Fordította: *Eiler Emil*)

NYOMDÁSZBÁL 2009 – MEGHÍVÓ

A Keresztapa szívélyes üdvözlését és meghívását szeretnénk tolmácsolni a magyar nyomdászoknak.

2009. február 21-én a *Corinthia Grand Hotel Royal*-ban Don Corleone zártkörű estélyt ad barátai tiszteletére, melyre Önt és kedves partnerét is várja.

Vendégeink a szesztilalom ellenére megköstölhetják az Újvilág kedvelt italait, a nemdohányzók érdekeit is szem előtt tartva válogathatnak a szivarok között és (nem) tiltott szerencsejátékokon tehetik próbára Fortunát. A hölgyek szépségét szakavatott hozzáértők

fokozzák. Éjfélkor Chicago bűnös asszonyai látványos revüműsorral szórakoztatják Önöket. A részleteket a www.fedprint.hu oldalon olvashatják, és hamarosan megérkezik visszautasíthatatlan ajánlatunk.

Baráti üdvözléssel:

Nyomda- és Papíripari Szövetség

Köszönet támogatóinknak:

Exkluzív támogató – PC Stúdió 2000 Kft.

Kiemelt támogató – Tepede Hungária Kft.

Támogató – Cerberus Nyomdaipari Kft.

Média támogató – Print & Publishing